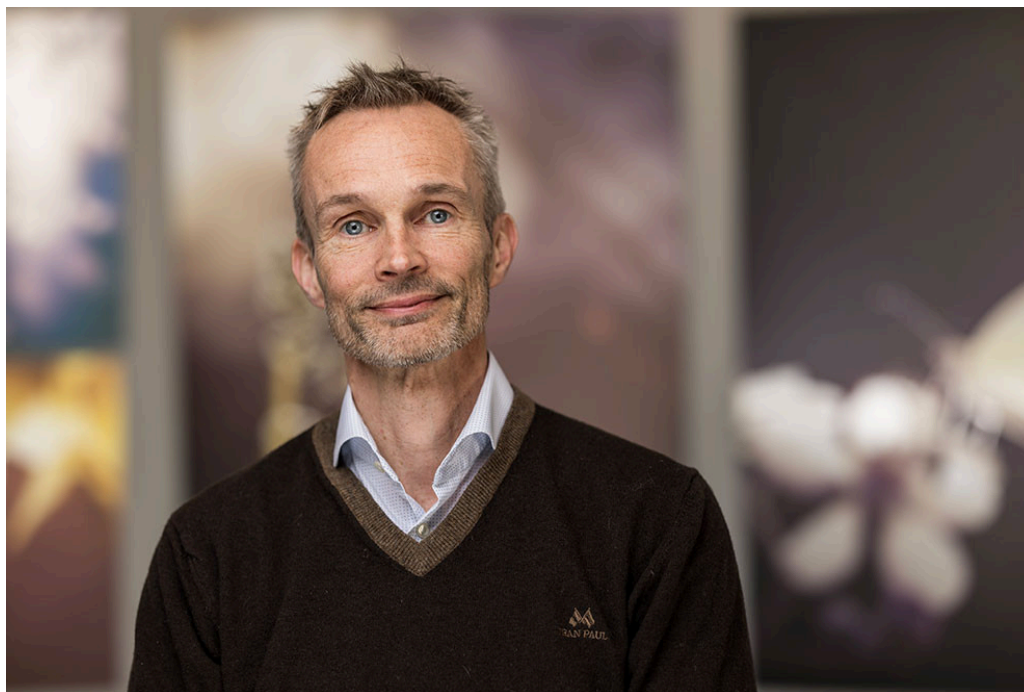

Fra Florø til fagets frontlinje

AKTUELT I FORENINGEN

ANDREAS HASLEGAARD

andreas.haslegaard@legeforeningen.no

Det er snart 20 år siden Torgeir Hoff Skavøy tok imot sine første pasienter som fastlege i Bergen. Siden den gang har han fulgt generasjoner av familier, sett barn vokse opp, stått ved sykesenger og delt både sorg og glede. Nå er han valgt til leder for Norsk forening for allmenntilleggsmedisin (NFA) – et verv som plasserer ham midt i de største debattene om helsetjenestens fremtid.

TILPASSE OG UTVIKLE: – Fastlegeordningen har vært en suksess. Det er en god organisering også i fremtiden, men vi må tilpasse og utvikle den i en retning som passer med behovene i helsetjenesten som en helhet, sier Torgeir Hoff Skavøy. Foto: Thomas Eckhoff/Legeforeningen

– Fastlegen er pasientens knutepunkt. Når helsetjenesten blir mer spesialisert og oppstykket, øker behovet for en lege som ser helheten, sier han.

For ti år siden var det lite som skulle tilsi at Torgeir Hoff Skavøy skulle bli leder av Norsk forening for allmennmedisin. En kreftdiagnose gjorde nemlig at han sto i fare for å forlate både legeyrket og tillitsvervene han hadde begynt å bygge opp. I stedet ble sykdommen et vendepunkt.

– Jeg hadde egentlig bestemt meg for å roe ned. Men da jeg ble frisk, innså jeg at det som ga meg mest mening, var å bidra og prestere – både som lege og i organisasjonslivet.

Han husker fremdeles den første dagen tilbake på kontoret. Konsultasjonene ble til små møter der pasientene mest av alt ville fortelle hvor glade de var for at han var tilbake.

– Jeg fleiper litt med at jeg egentlig bare satt og fortalte om hvordan jeg hadde det. Det var utrolig rørende, og ga meg en enorm motivasjon.

Et tilfeldig valg som traff blink

Oppveksten i Florø ga ingen pekepinn om at legeyrket ventet der fremme. Faren var sjømann, mens moren jobbet i politiet. Likevel bar ungdomstiden preg av en nysgjerrighet på kroppen, trening og hvordan ting henger sammen. Da søknaden til høyere utdanning skulle sendes, sto valget mellom industriell økonomi på NTNU og medisin. Han kom inn på sistnevnte.

– Det var helt tilfeldig, men jeg merket raskt at studiet traff blink. Jeg lærte ting folk flest lurer på, og samtidig fikk jeg muligheten til å hjelpe andre.

Studietiden i Trondheim ble rolig. Han trente mye, levde med kjæresten som senere ble kona, og «holdt seg unna studentpolitikk». Etter turnus havnet han i fastlegeordningen, og der ble han værende.

Han beskriver fastlegeyrket som både krevende og berikende.

– Det mest givende er å følge mennesker over tid, se familier utvikle seg og være en del av livene deres. Tilliten vi får er helt unik. Samtidig er det krevende å være portvokter og sakkyndig, og å fordele rettigheter på en måte som pasientene opplever som rettferdig.

– For meg handler allmennmedisin om helhet. Man må kunne litt om hele kroppen, som egentlig betyr hele mennesket og livet de lever – alt henger sammen med alt, sier han.

Selv om ledervervet krever mye, vil Skavøy fortsatt bruke en dag i uken på legekontoret. Han mener det er avgjørende å beholde kontakten med hverdagen pasientene møter.

– Den kliniske erfaringen gir tyngde når vi diskuterer rammevilkår. Vi må vite hvordan politiske beslutninger faktisk slår ut i praksis.

Utfordringer fremover

For Skavøy ligger de største utfordringene i å sikre fastlegeordningen mot fragmentering og å skape rammer som gir grunnlag for god fagutøvelse. Han frykter at oppgaver trekkes ut av kontorene, til skade for helheten i pasientbehandlingen. Kontinuitet i lege-pasient-forholdet er en kjerneverdi som krever pleie.

– Vi kan ikke tillate at dette skal forvitre i norsk allmennpraksis.

Fastlegeordningen har vært en suksess. Det er en god organisering også i fremtiden, men vi må tilpasse og utvikle den i en retning som passer med behovene i helsetjenesten som en helhet.

– Det kliniske blikket er avgjørende. Skal vi utvikle faget, må vi ha beina plantet i hverdagen. Dette er utrolig spennende. Jeg har stor motivasjon for oppdraget, og er klar for å være med å forme hvordan allmenmedisin skal se ut i fremtiden.

Et fellesskap å krangle med

Engasjementet i Legeforeningen startet ved at han, som fersk spesialistkandidat, ble foreslått inn i et NFA-verv han knapt visste hva var. Og da han googlet forkortelsen NFA, var «Norsk forening for analatresi» det første som dukket opp.

– Jeg lurte fælt på hva jeg hadde sagt ja til, ler han.

Siden ble han gradvis dratt inn i organisasjonsarbeidet. Han oppdaget et miljø med høy temperatur og stor takhøyde, men samtidig veldig inkluderende.

– Jeg møtte folk jeg kunne diskutere og til og med krangle med. Det tente noe i meg.

Spoler vi frem til mai 2025, ble han altså valgt til leder for NFA. Valget var enstemmig.

– Det var ikke en overraskelse siden det ikke var andre kandidater, men likevel stort. Nå handler det om å forvalte rollen klokt, være tydelig og samtidig bygge relasjoner. Heldigvis får jeg med meg et fantastisk styre, med enormt kunnskapsrike kolleger.

Fascinert og skeptisk til KI

Skavøy er nysgjerrig på teknologi. Han har blant annet vært sentral i utprøvingen av pasientenes legemiddelliste (PLL) i Bergen. For ham ble det en erfaring i hvordan nye løsninger faktisk kan lykkes.

– Nøkkelen var at klinikerne fikk være med hele veien, ikke bare bli spurt på enkeltmøter. Når leger og pleiepersonell fikk sitte sammen med teknologene, ble alle mye klokere og kunne legge press på de riktige tingene. Det ga helt andre resultater.

Når det kommer til kunstig intelligens i helsetjenesten, er han mest skeptisk til ukritisk bruk av det.

– En algoritme kan lage gode notater, men den fanger ikke uroen i ansiktet til en pasient. Og den kan gi like mye plass til en flis i tommelen som til et alvorlig symptom. Det kan være direkte farlig, forteller Skavøy.

Han har en spiss formulering på utfordringen:

– Den digitale nærheten fører til en diagnostisk fjernhet.

For Skavøy er utfordringen å bruke teknologien på en klok måte, uten at fastleger drukner i digitale henvendelser og regulatoriske byrder.

– Det er ikke bærekraftig at hvert enkelt legekontor skal sitte med hele ansvaret for datasikkerhet.

Kobler av for å kunne koble på

Å være leder av NFA innebærer at man blir en slags frontfigur for det faglige innen norsk allmennmedisin. Man trekkes inn i mye og får spørsmål om enda mer. Særlig alle former for presse og media liker å ta kontakt om stort og smått. Dette fører med seg at lederen raskt blir blant de mest siterte legene i landet.

Skavøy vet at forventningene er store når han tar over lederroret, og han ser det som en hovedoppgave å være en rolig og pålitelig formidler.

– Helse skaper engasjement og interesse i samfunnet. Både trender og optimalisering blir fort stort, uten at det finnes et godt grunnlag for det. Vi må være moderatører, og være en trygg formidler av kunnskap i samfunnet.

Han er også advart om hvor massivt medietrykket kan bli.

– Marte (Kvittum Tangen, tidligere NFA-leder, red. anm.) sa selv at dette var det hun minst var forberedt på. Jeg er advart, så får jeg prøve å fremstå som den beste versjonen av meg selv.

Kanskje blir det lange kvelder fremover, når pressen ringer på og små og store aktører innen helsefeltet vil ha Skavøys forening til råds. Skavøy er tydelig på at han må koble av for å kunne koble på.

– Avkobling er viktig. Balanse i livet er ikke noe man bare kan snakke til pasientene om, man må praktisere det selv også. Trening, familie, lesing og jobb i skjønn forening. Jeg bruker musikk til det meste. Det hjelper på det meste. Jeg hører på all mulig type musikk, men grunge er gjenganger som kan brukes til alt. Litt sånn som allmennlegen, avslutter Skavøy muntert.

Publisert: 23. september 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.11.12

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.